

NARODNI DNEVNIK

Izbija vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Poročilo anketnega odbora.

Ko je bila nejevolja jugoslovenskega ljudstva nad obstoječo korupcijo največja, tedaj je izvolila skupščina anketni odbor, da ta preišče najbolj kričeče in znane slučaje korupcije in da potem predloži skupščini svoje poročilo. Anketni odbor je tudi v resnici preiskal več slučajev korupcije in koncem tega meseca ima predložiti skupščini svoje poročilo.

Samo po sebi se razume, da ima biti to poročilo nad vse objektivno in stvarno in da mora obsegati vse, kar je anketni odbor ugotovil ter tudi pojasniti, zakaj ni mogel odpraviti vrzeli v svojem poročilu. Zato je tudi naravno, da o poročilu anketnega odbora ne bi smelo in ne bi moglo biti nobenega spora, še manj pa kakšnega »glijanja«, kako naj izpade poročilo. Kljub temu pa se pojavljajo govornice, da bo pri nas tudi poročilo anketnega odbora postalo politikum, za katerega se bo pogajalo. V poročilu anketnega odbora bi se namreč moralo ugotoviti, da so nekatere osebe iz kroga onih ljudi, ki sebi laste večno pravico do vlade, zakrivile prav nečedne stvari. Kakor pa je pri nas navada, se je vsled tega takoj porodilo vprašanje, če se naj te reči ugotove, ali pa tako omilijo, da bo izgubilo vse poročilo anketnega odbora vsako vrednost. Cena za omiljenje poročila pa bi bil kompromis v računski strani, da bi napadi proti sedanjim vladi prenehali in ona ostala na vladi.

O vsem tem že naši listi pišejo in je tudi dejansko vedno bolj jasno, da postaja poročilo anketnega odbora centralno vprašanje naše notranje situacije.

Tudi mi smo za to, da postane poročilo anketnega odbora centralno vprašanje naše notranje politike, toda ne v tem zmislu, da bi se z njim reševala vlada, temveč da se z njim izčistijo vse napake naše uprave ter da se zatre korupcija. To je tudi namen izvolitve anketnega odbora in ta namen treba brezpogojno spoštovati.

Naj odgovorni ljudje samo malo predvarijo, kak utis mora dobiti narod, če vidi, da tudi anketni odbor ne prime korupcioniste, temveč se izpremeni boj proti korupciji v politično kupčijo! Ali je potem sploh še mogoče zahtevati od naroda, da spoštuje zakon in da ima zupanje v skupščini?

V tem je namreč stvar. Poročilo anketnega odbora ima poročati tudi o delu Radeta Pašića. Samo vsled tega je postalo poročilo politikum. In sedaj gre boj med avtoriteto anketnega odbora in avtoriteto Pašića. Zato pomeni tudi kompromis o poročilu strahovit poraz ugleda anketnega odbora in s tem ugleda skupščine. Gre čisto navadno za to, ali velja pri nas zakon za vse ljudi, ali pa se pred mogotei ustavi. Zato pravimo, da mora postati poročilo anketnega odbora naše centralno vprašanje.

Ne pretiravamo, če rečemo, da odloča poročilo anketnega odbora o vsej naši nadaljni usodi. Če je anketni odbor na višku svoje dolžnosti, če brez ozira na levo in desno pove resnico, tedaj se je začel v naši državi odločilen boj za zmago poštenosti. V nasprotnem slučaju pa vedo vsi korupcionisti, da se jim ne bo nič zgodilo, samo če svoje posle zvežejo z interesi zaščitnikov korupcije. A tudi narod bo vedel, da je vsak boj proti visokim gospodom zaman in tu bodo posledice še težje.

Prva zahteva vse javnosti mora zato biti, da služi poročilo anketnega odbora samo resnici in pravici, ne pa tudi strankarskim spekulacijam. In to treba tako glasno povedati in tako povdariti, da bo

Uzunović o Pašićevi izjavi.

Beograd, 11. novembra. Sinoči je imel predsednik vlade Uzunović z notranjim ministrom Božo Maksimovićem do 9. zvečer konferenco. Po odhodu iz predsedstva vlade so Uzunovića nagovorili novinarji in ga opozorili na izjave Pašića, ki jih je dal slovenskim radikalom. Uzunović je nato dejal: »To morebiti ni točno, kakor tudi Vi niste točno napisali tistega, kar sem Vam povedal jaz. Rekel sem Vam namreč, da kadar so tovariši skupaj, ne more priti do nobenih iznenađenj.«

Na pripombo, da so Pašićeve izjave prinesli tudi beograjski listi, je Uzunović odvrnil: »To bi bil zares dogodek. Toda počakajmo do jutri. Tudi Vi zelo pogosto pišete, da vlada beži pred klubom. Nobena vlada, ki bi hotela bežati pred

klubom, ne bi mogla tega storiti, posebno, če je klub vedno zbran in kadar mora vsak dan v skupščini glasovati o vladnih predlogih. Vlada ni imela nobenega razloga zahtevati, da se skliče klub. Na drugi strani pa tudi samo predsedstvo kluba ni smatralo za potrebno, sklicati sejo. Zato ni mogoče govoriti o begu pred klubom. Ker pa se posli v skupščini vedno bolj množe, kakor tudi delo v odborih, ni izključeno, da bo te dni sklican klub k seji, na kateri naj, kar je potrebno, sklene. Pri tej priliki je lahko mogoče, da člani vlade uporabijo moment in sedaj po skupščinskih počitnicah razlože pred klubom obširno svoj delovni program in svoje stališče k situaciji. Naravno je, da bo od odločitve kluba odvisen nadaljnji razvoj položaja.

Seja zakonodajnega odbora.

Beograd, 11. novembra. Včeraj popoldne ob pol 7. se je začela seja zakonodajnega odbora. Pričelo se je z načelno debato o načrtu kazenskega zakona. Govorila sta dr. Behmen in predsednik odbora Ljuba Živković. Oba sta predlagala, naj se načrt odstopi skupščini, kjer naj bi se izglasoval brez debate. Temu se protivi Graf. Dr. Hohnjec zahteva, naj se najprej sklene zakon o centralni upravi, potem pa naj se šele rešuje vprašanje kazenskega zakona. Ljuba Živković odgovarja na izvajanja dr. Hohnjeca. V imenu samostojnih demokratov izjavlja dr. Budisavljević, da sprejema zakon v načelu.

Zastopnik pravosodnega ministra dr.

MAKSIMOVIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 11. novembra. Notranji minister Boža Maksimović je bil od pol 7. do pol 8. pri kralju v avdienci.

UKAZ O PREDLOŽITVI PRORAČUNA SKUPŠČINI PODPISAN.

Beograd, 11. novembra. Ko je bil finančni minister na dvoru, je kralj podpisal ukaz, da se proračun predloži narodni skupščini.

KONFERENCA MINISTROV CENTRUMA.

Beograd, 11. novembra. Izvedeli smo, da je bil včeraj od 12. do 2. popoldne v vili na Topčiderskem brdu sestanek ministrov Uzunovića, dr. Ninčiča, Bože Maksimovića in Miše Trifunovića. O tej konferenci se ni moglo nič izvedeti. Vseeno pa mislijo, da je bila konferenca v zvezi z razčiščenjem političnega položaja.

SITUACIJA JE NORMALNA IN NI PRIČAKOVATI IZPREMEMB.

Beograd, 11. novembra. Sinoči ob pol 10. je Štefan Radić odpotoval v Beograd.

Zagreb, 11. novembra. Štefan Radić, ki je sinoči v spremstvu Mite Dimitrijevića odpotoval v Beograd, je izjavil, da potuje v Beograd z namenom, da prisostvuje seji kluba HSS. V Beogradu ostane dva do tri dni. Situacija je normalna in ni razloga misliti, da bi se v kratkem času spremenila.

ravno isto razpoloženje naroda, ki je doseglo izvolitve anketnega odbora, doseglo tudi njegovo brezhibno in samo objektivno poročilo.

Najvažnejše vprašanje je danes poročilo anketnega odbora, ker ono pomeni začetek naše prave konsolidacije, če je brezkompromisno in pomeni konec konsolidacije, če postane plen partizanstva.

Simonović izraža veselje nad tem, da je prišlo do izraza mnenje, da se o tem strokovnem zakonu ne vodi diskusija.

Potem se je o načrtu glasovalo. Zakonski predlog je bil v načelu sprejet s 17 proti 2 glasovoma.

Sledila je podrobna debata. Govorila sta dr. Gosar in dr. Banković, ki sta zahtevala, da se glasovanje odgodi. Ljuba Živković sprejema mnenje nekaterih članov zakonodajnega odbora, da se odgodi sploh debata o podrobnostih do prihodnje seje, na katero se bo povabil tudi član komisije, ki je sestavljala načrt, da da potrebna pojasnila. — Seja je bila nato odgodena.

KRALJICA MARIJA ODPOTOVALA V BUKAREŠTO.

Beograd, 11. novembra. Sinoči ob 7.40 je odpotovala naša kraljica v Bukarešto posetit svojega očeta. Kralj odide jutri na lov. Kraljica Marija ostane dalje časa v Bukarešti. Odpotovala je v spremstvu svoje prve dvorne dame gospe generala Hadžića.

DOBROVOLJSKI ZAKON.

Beograd, 11. novembra. Včeraj popoldne je imela sejo vladna večina v odboru za zakonski predlog o dobrovoljnih. Člen 1 načrta, ki govori o tem, kdo je dobrovoljec, je bil rezerviran. Spremenjen je bil potem odstavek, ki govori, da dobivajo dobrovoljci samo plodno obdelano zemljo. Določeno je bilo, da mora seznam dobrovoljcev sestaviti vojni ministrstvo. Imena dobrovoljcev se morajo objaviti v »Službenih Novinah«. Po členu 7. se mora vknjiženje zemljišč v zemljiško knjigo izvršiti brez plačila pristojbin. Po členu 8 se bo zemlja razdeljevala po načelih notranje kolonizacije. H koncu je bilo sklenjeno, da se priznajo kot dobrovoljci razen Pivkovega bataljona tudi nekateri drugi.

PRED OTVORITVIJO RUMUNSKEGA PARLAMENTA.

Bukarešta, 11. novembra. Rumunski parlament se otvori 14. t. m. s prestolnim govorom. Kakor zatrjujejo v političnih krogih, je besedilo prestolnega govora že podpisano. Prestolni govor se bavi z zunanjo politiko, s potovanjem kraljice Marije v Ameriko, s posetom italijanskega princa, s posetom rumunske kraljevske dvojice v Rimu 1. januarja meseca prihodnjega leta. Dalje je tam govora o sporazumu med Italijo in Rumunijo in o razširjenju prijateljskih odnosov med obema državama.

Poslanec Wilfan aretiran.

Današnje »Jutro« poroča, da je bil v sredo pozno zvečer aretiran v Rimu poslanec Wilfan. Pod močno eskorto je bil prepeljan iz hotela na policijsko ravateljstvo, kjer je bil zaslišan. Istočasno se je izvršila hišna preiskava na njegovem tržaškem stanovanju.

Če je vest »Jutra« točna, nismo mogli še ugotoviti, vendar pa z ozirom na sedanje divjanje fašistov ni izključeno, pa čeprav je več ko sigurno, da je posl. Wilfan absolutno brez vsake krivde.

Če pa bi se vest o tem nezaslišanem nasilju uresničila in če bi se potrdile vesti, da mislijo fašistovski divjaki internirati na italijanskih otokih ugledne Slovence, potem so pritrali fašisti položaj na ostrino noža in čeprav odločni pacifisti moramo izjaviti, da smo z ozirom na taka nasilja brezmočni tudi proti najbolj šovinistični antitalijanski propagandi.

ZAKLJUČNA POGAJANJA O VSTOPU SLOVAKOV V VLADO PRIHODNJI TEDENA.

Praga, 11. novembra. Pogajanja med Svihlo in slovaškimi poslanci so odgodena do drugega tedna. Načelnih diferenc ni. Obstaja samo možnost, da se ukine ministrstvo za Slovaško in da se imenuje veliki župan za Bratislavo. Izvršilni odbor Slovaške ljudske stranke se sestane v petek v Bratislavi.

BAVARSKA ZAHTEVA REVIZIJO USTAVE.

Mnchen, 11. novembra. Bavarski ministrski predsednik je izjavil, da je finančna nagodba med Bavarsko in nemško državo najhujši rop. Nemogoče je, da bi se še dolgo držala weimarska ustava. Stojimo pred velikimi boji, ki jih bo bavarska vlada vodila z veliko energijo do skrajnih mej, Bavarska hoče, da živi svoje — življenje v veliki nemški skupnosti.

NEMŠKA VLADA BO DEMISIJONIRALA.

Berlin, 11. novembra. Udarec, ki je zadel vlade v državnem zboru s tem, da je bil predlog socialistov, s katerim se je zahtevalo 30%no povišanje za podpore brezposelnim, sprejet z 205 proti 141 glasovom, je vladne kroge prestrašil. Zdi se, da v tem vprašanju ne bo mogoče priti do sporazuma. Zato pričakujejo, da bo vlada najkasneje do danes opoldne podala ostavko.

KOREKTNA FRANCIJA.

Pariz, 11. novembra. Včeraj se je začela sedna razprava proti komunističnemu poslancu Couturieru, glavnemu uredniku lista »Humanité«, zaradi članka, v katerem se odobrava atentat na Mussolinija v Bologni.

REZULTATI VELIKOBRTANSKE KONFERENCE BODO V KRATPEM OBJAVLJENI.

London, 11. novembra. Ministrski predsednik Baldwin je izjavil, da bodo rezultati velikobrtanske državne konference kmalu objavljeni.

ODKRITA SOVJETSKA ŠPIONAŽA V PRAGI.

Praga, 11. novembra. V Pragi je bil aretiran tipograf Šimunac zaradi vohunstva v korist Sovjetske Rusije. Kot litograf v nekem vojaškem zavodu je Šimunac kradel važne spise in jih izročal sovjetski delegaciji v Pragi. Z njim je bila aretirana tudi gospa Gorkova, soproga urednika komunističnega lista »Rude Pravo«, razen tega tudi nekaj dijakov in delavcev.

Stanovanjsko posojilo.

Danes si je menda že vsa javnost na jasnem o tem, da se stanovanjsko vprašanje ne reševati le z ozirom na cene stanovanj, ampak v prvi vrsti v tej smeri, da sploh pride do stanovanj brez ozira na višjo ali nižjo ceno. To pa se pravi z drugimi besedami, da gre predvsem za denar, ki je potreben za nove zgradbe. Zidati ni mogoče brez denarja, denarja pa se ne da dobiti brez obresti, kajti tudi občinski ali državni denar se mora ali primerno obrestovati od onih, ki kapital uživajo, ali pa ga morajo obrestovati vsi davkoplačevalci v obliki zvišanih davkov oziroma zvišanih občinskih doklad. Po višini obresti se bo ravnala tudi bodoča cena stanovanj v novih hišah, vsaj tedaj ko bo stanovanj zopet dovolj; dokler pa ne bo stanovanj dovolj, bo večje povpraševanje po stanovanjih stanovanja le dražilo.

Glavno vprašanje je torej: »Kje dobiti kolikor mogoče poceni stavbni kredit?

Najlepše in najenostavnejše bi pač bilo, če bi vsak posameznik, ki ga tlačijo stanovanjsko bi vprašanje, spravil skupaj toliko denarja, da zidati stanovanje magari vsaj za sebe, t. j. lastno enostanovanjsko hišo. Ta način rešitve stanovanjskega vprašanja je pa tudi najdražji. Zazidan kapital mora obrestovati lastnik sam. Stavbišče za enostanovanjsko hišo ni dosti manjše kakor za dvo- ali tristanovanjsko, tudi fundamenti in strehe pri enostanovanjskih hišah niso dosti ali nič cenejše kakor pri večnadstropnih poslopjih. Občine pa imajo pri enostanovanjskem sistemu veliko večje stroške za napravo razsežne kanalizacije, vodovodnih naprav in razsvetljave kakor pa pri večstanovanjskih zgradbah.

Ideal je res: lasten dom za vsako rodbino, toda če je tak ideal z ozirom na razpoložljiva sredstva zaenkrat nedosegljiv, se je treba zadovoljiti s tem, kar je v danih razmerah dosegljivo in večstanovanjske hiše tudi ni da bi morale biti nezdrave ali pa grde. Cenejše pa so brez dvoma.

V slovenskih mestih je mnogo ljudi, ki imajo po 50—100 tisoč dinarjev razpoložljivega denarja v raznih denarnih zavodih. Mnogi izmed teh ljudi se bodo gotovo odločili, da bodo zidali, mogoče že za sebe, če ne tudi

za druge. Če bi bilo dovolj kredita na razpolago, bi se gotovo vsak tak človek odločil za dvoje ali troje stanovanj namesto za eno samo, ker tri rame preneso breme lažje kakor ena sama. Običajna pot, da je človek z nekaj lastnega premoženja lahko zidal tudi nekaj več kakor je zmogel njegov žep, je bila pot v hranilnico. Ta pot je tudi danes vsakemu odprta, vprašanje pa je, v koliki meri bodo hotele domače hranilnice stanovanjsko akcijo podpreti?

Jasno je, da hranilnice svojega denarja ne morejo deliti med ljudi zastoj. Mogoče pa bi bilo, da iz svojih rezervnih ali kakšnih drugih virov določijo primerne vsote za kredite onim, ki bi bili pripravljeni zidati zlasti hiše z več stanovanji. Za dovolitev nekoliko nižjih obresti pa bi lahko zahtevale, da tudi lastniki cen novih stanovanj za oddana stanovanja ne smejo gnati preko neke določene meje, vsaj tako dolgo ne, dokler ni ves dolg poravnat. Ta način posojil bi cene gotovo znatno omilil.

Drug način bi bilo loterijsko posojilo, kakor ga je predlagal sedanjí komisar ljubljanske občine. Izkušnje z razredno loterijo kažejo, da ljudje še vedno radi sezajo po papirjih, ki neso obresti in kjer je dana tudi možnost dobitka. Avtoriteta občine kakor je ljubljanska je pa tudi dovolj velika, da bi se posojilo porabilo res za zgradbo novih hiš. Tako posojilo bi imelo siguren uspeh, če bi ljudje imeli zagotovilo, da se bodo posojila dovoljevala le onim, ki že imajo nekaj svojega denarja. Če občina sama ne sme jamčiti, naj bi jamčili oni, ki bodo dobivali posojila, z gotovim zneskom svojega premoženja, ki bi ga morali pod kontrolo zazidati ob enem s posojilom vred. Kdor zazida n. pr. lastnih 50 tisoč dinarjev poleg izposojenih 50 tisoč, tam bo stavba gotovo »dobra« za izposojeni znesek. Da bi cene hiš padle kar čez noč za polovico današnje vrednosti, ni verjetno. Mogoče bi pa tudi bilo izogniti se tej nevarnosti s klavzulo, da se ravnaj višina dolga po zlati veljavi. V Ljubljani je že sklenjenih lepo številno pogodb s pripombo, da se računa v stalni valutí, izplačuje pa se v dinarjih po kurzu.

Nepotrebna skrb.

Rimski dopisnik graške »Tagespost« je nekako pred dvema tednoma javil svojemu listu, da je uvedba slovanskega bogoslužja v kraljevini SHS že sklenjena stvar. Bogoslužje ne knjige so že skoro dotiskane in gre le še za neke formalnosti bolj postranskega pomena, pa bo zadeva glede Jugoslavije v redu. Nato pa pristavlja dopisnik z veliko skrbjo, kako bo uvedba slovanskega bogoslužja uplivala na nemške katolike v Nemčiji in tudi na katolike ostalih narodnosti in prihaja do zaključka, da stoji Vatikan »pred veliko odločitvijo«. Uvedba slovanskega bogoslužja v SHS pa dela tudi bivšemu sekcij-skemu šefu in nemškemu poslanca v beograjski skupščini dr. Grasslu velike skrbi in v včerajšnji »Tagespost« milo prosí, naj se katoliški episkopat usmili Nemcem in Madjarov v naši državi in naj jih nikar ne žali s staroslovenskim bogoslužjem. Mi bi pripomnili na vse tannanje nemških gospodov to-le: Doslej so duhovniki brali sv. mašo v latinškem, navadne molitve in »pridige« itd. pa v živem domačem jeziku. V slovenskih cerkvah so molili ljudje slovensko, v nemških nemško, v hrvaških pa hrvaško. Latinsčine ni nihče razumel razun duhovnikov, navadno niti klastični filologi ne. Kako bo pa po uvedbi slovanskega bogoslužja pri nas? Slovenci staroslovenskega jezika skoro gotovo tudi ne bomo razumeli. Slišali bomo vsi sorodne glasove in besede, ampak do popolnega razumevanja je še dolga pot. Navadne molitve bomo pa opravljali tako kakor sedaj, Slovenci v živem slovenskem in Nemci v živem nem-

škem jeziku. Za Nemce pa je čisto vseeno, če se bere sv. maša v latinskem ali pa v staroslovenskem jeziku, ker oba sta Nemcem enako nerazumljiva! Kaj torej izgube Nemci? Prav nič! Zato so nam pa tudi težke skrbi nemških gospodov popolnoma nerazumljive, razun če jih narekuje golo — sovraštvo do vsega, kar je slovansko. O tudi sovraštvo mora biti pametno, če hoče biti upoštevano.

Dva huda profesorja. Kot poročajo ameriški listi sta se stela v Newyorku dva profesorja filozofije, ker je hotel biti eden bolj »kunšten« ko drugi. Josip Carson poučuje na kolumbijski univerzi, Buermayer pa na newyorki. Carson je svojega kolega premikanil do nezavesti Nato je šel za par ur spat. Ko se je prebudil, se je povrnil k Bauemayerju ter ga ponovno namlatil. Obdelal ga je pestmi in nogami. Carson je izpovedal pri zaslišanju sledeče: Z Buermayerjem sta bila že devet let prijatelja. Carson se je čutil napram svojemu kolegu glede znanosti inferiornega. Zato je bil na Buermayerja ljubosumen. Buermayer ga je večkrat ponižaval, vsled česar sta se opetovano pri pičeti sprla. Tako je bilo usodepolnega dne. Profesorja sta skupaj pila ter debatirala o filozofskih vprašanjih. Buermayer je svetloval Carsonu, da naj se vestneje oprime čitanja znanstvenih knjig, če želi napredovati. Carsona je to razkačilo. Prišel je svojega kolega biti z nekim težkim predmetom po glavi. Ko ga je spravil na tla, ga je skušal zadaviti, pa se mu ni posrečilo. Buermayerjevo stanje je tako kritično, da je malo upanja, da bi okreval.

Larin o boju ruske opozicije.

V eni zadnjih številčk »Pravde« je izšel članek J. Larina pod naslovom »Socialni smisel opozicijskega bloka, ki je vzbudil veliko pozornost. Ta članek je napisal nasprotnik opozicije v komunistični stranki in pomenja ostro kritiko opozicijskih smernic

ter nudi poleg tega mnoge zanimive informacije o socialno političnem življenju v današnji Rusiji.

Kako socialno-politično ozadje vsebuje notranji spor v komunistični stranki? Kako se vrši borba med različnimi strujami ruske ko-

orkestron ni igral. 5. Novoporočenci vobče brez navedbe vzrokov. Benečanke, ki so Rusinje. Nekaj črna ko vrag, z jeguljinim očmi, s tradicionalno ruto, laket dolgimi vlakni in z glavnikom v kodelji, najčistejši benečanski tip, ki me je kar omamil, je rekla svojemu kavalirju: »Da, da, jasni moj; in jaz sem bil zopet za iluzijo revnejši. — Mogel bi naštetati najmanj ducat stvari, ki mi niso ugajale, a z radostjo okriljen hitim raje — k temu.

II. Kar mi je ugajalo. 1. Najprej in morda najbolj spalni voz, krasen stroj za spanje, pol takih imenitnih medenih kljuk, pritiskačev, gumbov, obešalcev in vsakovrstnih aparatov. Če pritisnete ali potegnete, takoj se otvori kak komfort za spanje, iznajdba ali pridobitev. Vso noč sem se zabaval s tem, da sem na vso okolico pritiskal ali za njo vlekel; včasih, na primer pri nekakih obešalnikih, brez uspeha, najbrž zaradi svoje nespretnosti. Morda se dajo tam ustvarjati rajске sanje ali kaj takega. 2. Italijanski žandarji takoj od meje počeni. Hodijo vedno v parih, na škričih imajo vezeno gorečo bombo, na glavah pa take ladje, kakršne so prej nosili gimnazijski profesorji, samo da so posajene povprek. So nad mero simpatični in smešni in vedno me — ne vem zakaj — spominjajo na brata Čapka. 3. Beneške ulice, kjer niso baš kanali ali palače. Tako so zamotane, da do danes niso vse preiskane; po nekaterih dostojda še ni korakala človeška noga. Boljše so široke cel meter in tako dolge, da gre vanje mačka s celim repom. To je labirint, v katerem blo-

di celo preteklost ter ne more nikdar ven. Jaz, ki se baham, da imam instinkt za smer, sem včeraj hodil dve uri v kolobarju. Šel sem z Markovega trga na Rialto, kar dobrih deset minut; po dveh urah sem končno prispel na Markov trg. Beneške ulice me torej odločno spominjajo na Orient, bržčas zato, ker nikoli nisem bil v Orientu, ali pa na srednji vek, najbrže iz istega vzroka. A na Carpaccijevih slikah izgledajo Benetke natanko, kot danes, le da so brez turistov. 4. Posebno prijetno je, da tu ni niti enega avtomobila, niti bicikla, ne ene droške ali voza, zato pa 5. zelo mnogo mačk, več nego golobov sv. Marka, ogromnih mačk, tajinstvenih in svetlookih, ki s stopnic ironično gledajo na turista in se ponoči dero v čudovitem altu. 6. Lepi so italijanski kraljevi mornarji, taki mali, modri fantički, lepe so vojne ladje, in sploh ladje: jadrenice, parniki, barke z zafranastimi jadrí, sive torpedovke s krasnimi topovi, zavaljene transportne ladje; vsaka ladja je krasna in zasluži žensko ime. Morda sem iz tega vzroka v deških letih hotel postati mornar in še danes sem na Lidu zasledoval izginjajoče belo jadro, ki je ubralo pot nekam na vzhod, in ta bela jadra so me mnogo in neskončno bolj vabila, kot ta beli papir, na katerem vendar ne bom odkril nove zemlje.

II.

Nerad bi mnogo pisal o Benetkah; mislim, da jih vsakdo pozna. V resnici so ganljivo podobne raznim »souvenirs de Venice«; ko sem prvič stal na Markovem trgu, sem bil

munistične stranke? Kako moč ima opozicijski blok, v katerem so združeni tako razni elementi, kakor sta skrajni levičar Zinovjev in skrajni desničar Sokolnikov? Glede vseh teh vprašanj, katerim se je posvetilo na moskovski komunistični konferenci le malo pozornosti, prinaša Lavinov članek več svetlobe, s katero odkriva zavoso, ki zakriva dejanski položaj v sovjetski Rusiji. Pretresujoč razne strani opozicije Trockega, Sokolnikova, Pjatakova, Smilge, Zinovjeva in drugih, prihaja Larin do zaključka, da pomenijo ti opozicionaleci podzavestno nastop nove buržoazije v Rusiji in obenem okrepitev njene-ga vpliva ter pomena.

Larin presoja gospodarske in socialne rezultate zadnjih let in konstatira, da so bile leta 1925/26 dovoljene buržuaziji razne koncesije. Naravno more tudi državno gospodarstvo zabeležiti v tej dobi svoj razvoj, obenem pa se je buržuazija gospodarsko okrepila. Ta okrepitev sicer ni bila tako močna, vendar pa je sposobna, da zaduži socialistično gospodarstvo ter ima predvsem važno vlogo v trgovini s hrano, v mali trgovini z industrijskimi proizvodi, kakor tudi v borzni trgovini. Ako primerjamo buržuazijo s prejšnjimi leti, se je v resnici okrepila. Radi tega so se pričeli krog nje zbirati novi trgovski krogi ter srednja inteligenca. Nenavadno karakteristično je tudi, da se je v sedanjí Rusiji pojavil legalni milijonarji, ki plačujejo stotisoče davkov na zaslužek. Dalje je prišla ruska buržuazija v obliki raznih koncesionarjev in tujih udeležencev pri mešanih družstvih po daljšem presledku zopet v osebne stike s tujim kapitalom.

Ta temeljni proces razvoja kapitalizma je imel za posledico mnoge spremembe pri raznih skupinah prebivalstva, povzročil je nemir in je neprijetno uplival na razne razrede prebivalstva, kar je imelo odmev tudi v komunistični stranki. Vaško revno ljudstvo, vzemirjeno po množeni kulakov (bogatašev), je našlo svoje branitelje v osebah Zinovjeva, Kamenjeva in Pjatakova. Dalje vsebujejo zahteve Pjatakova, Smilge in drugih, cilje nove mestne buržuazije, ki hoče na vsak način razširiti industrijsko produkcijo.

Po Larinovem mišljenju je ta težnja za izvršitev industrializacije % geslom braniti interese mestnega proletarijata.

Ker raste pomen privatnega in zlasti tuje-ga kapitala, je nastalo po nazorih Sokolnikove skupine njegovo negativno stališče do monopola zunanje trgovine in njegove misli, da se spremene državni trusti v mešana privatno gospodarska podjetja s sodelovanjem tuje-ga kapitala. V dejstvu je to veleburžu-azno odklanjanje, toda tu obstoji drugo nag-nenje, ki ima svoj izvor v stremljenju buržuaznega elementa. To je skupina Medvedje-va, ki dokazuje, da bi bil za vlade privatnega kapitala in pri manjšem delovanju »komin-terne« večji zaslužek ruskih delavcev, nego je sedaj in da bi se materialno stanje ruske-ga proletarijata izboljšalo. To širjenje buržuaznega elementa ima po Larinovem mišljenju svoj refleks tudi v političnem razpolo-ženju Rusije. To proti sovjetsko razpolože-nje ni močno. Za enkrat ni poizkusov, da bi se vrgel sovjetski režim ali da bi se or-ganizirali odkriti upori, pač pa se kaže iz-vesten odpor proti sovjetskemu režimu s strani socialnih demokratov, cionistov in dru-gih.

Mnogo večje nevarnosti so za ruski komu-nizem po Larinovem mišljenju napori nove buržuazije, da si v pravni obliki zavaruje dobljenje uspeha. Ta proces se more po Lar-inovih besedah označiti v politični obliki ta-ko-le: »Najprej koncesije, nato pa vso moč.« Nelegalno delo buržuaznih strank se postopoma širi in se trudi, da potisne komunistič-no stranko na legalni način v ozadje. Ta pri-tisk se izvaja s pomočjo inteligenca, speciali-stov, srednjih in enega dela višjih sovjetskih uradnikov, ki so z malimi izjemami še vsi pod vplivom buržuazne ideologije.

To so najinteresantnejše misli, ki jih je iz-razil J. Larin v svojem ogromnem članku, ki ima preko 8000 vrst. Za borbo proti naraščanju buržuazne moči priporoča Larin, da se oživi mednarodni revolucionaren pokret, da se povečajo gospodarski uspehi, da se zaščiti revno vaško prebivalstvo in še razna druga sredstva. — (CEPS.)

Otvoritev meščanske šole v Mežici.

P. n.
uredništvu »Narodnega Dnevnika
Ljubljana
Simon Gregoričeva ul. 13.

Gospod urednik!

V številki 245 z dne 30. oktobra Vašega cenjenega lista na strani 4 pod naslovom »Otvoritev meščanske šole v Mežici pri Prevaljah na Koroskem« ste med drugim tudi poročali: »K novoustanovljeni šoli je v največji meri pripomogla angleška družba, ki je lastnica tamošnjega svinčene-ga rudnika. Šola je zidana po najmodernejšem sistemu.«

Ker je gornje poročilo v najhujšem nasprotju z resnico, Vas, gospod urednik, naj-vjudneje prosimo za objavo sledeče ugotov-itve:

Angleška družba ni niti v najmanjšem pri-pomogla k temu, da se je sezidala v Mežici ena izmed najmodernejših šol v državi. Na-sprotno temu je predstavništvo tega podjetja storilo vse, da bi projekt stavbe, kakor se je izvršil, preprečilo. Zasluga, da ima Mežica najmodernejšo šolo, moderen vodovod in še marsikaj drugega, je delo občinskega odbora in krajnega šolskega sveta Mežica. Ravnatelj angleškega podjetja je pri stavbi samo toli-ko sodeloval, da je prvotno prevzel mesto predsednika stavbnega odbora in obljubil brezobrestno posojilo. Po daljšem zavlače-va-nju in ko je preklical tudi dano besedo glede posojila, ga je Krajni šolski svet razrešil te funkcije. »Zasluge« angleškega podjetja so najbolj razvidne iz dejstva, da so prijatelji tega podjetja poskušali dokazati, da je član občinskega odbora in Krajnega šolskega sve-ta učitelj Möderndorfer angleškemu podjetju v nadlego in da je komunist. To seveda ni res, kajti učitelj Möderndorfer je socialdem-okrat kakor tudi dvetretjinska večina občin-skega odbora Mežica in vsi člani Krajnega šolskega sveta. Jasno je, da to angleško pod-jetje želi se iznebiti iz Mežice učitelja Mō-derndorferja, da bi ne nastalo v Mežici še več enakih modernih naprav, ki so v naši državi redka in h katerimi ni treba državi

prispevati niti pare. Zadeva je namreč ta, da tvori svinčni rudnik veliko in edino naše bogastvo, da pa je prišel pri znani »naciona-lizaciji« v roke inozemskega angleškega ka-pitala, kateremu donaja ogromne dobičke. Angleška družba ima interes čimbolj izko-ristiti naše prirodno bogastvo in čim manjši procent dobička pustiti v naši državi. Zato je le nerada plačala občinske doklade, zdí se ji preveč, da mora plačati 98% vseh ob-činskih in šolskih doklad. Nikakor noče raz-umeti, da občinarji skoro vsi delajo le za rudnik.

Toliko se nam je zdelo potrebno informi-rati javnost, da ne bo uspelo plačanem tu-je-ga kapitala potvarjati zgodovino sloven-skega ljudstva in vrhu tega še z mistifikacijo »Narodnega dnevnika«, torej lista, ki nam je znan skozi in skozi kot objektivnen zastop-nik interesov slovenskega prebivalstva.

Čast nam je, gospod urednik, se Vam za-hvaliti že v naprej za objavo gornjega po-jasnila in

beležimo z odličnim spoštovanjem
za Krajni šolski svet v Mežici:
Leopold Ozimic l. r., načelnik.
Franc Blatnik II, l. r., podnačelnik.

Moško in damsko K O N F E K C I J O

dobite najfinejše in najcenejše pri
Gričar & Mejač
Šelenburgova ulica št. 3

postale najbaročnejše mesto našega planeta; a ko je pravi barok prišel, so ležale Benetke že z brado navzgor, če se ne motim v zgodovini.

In sedaj tudi vem, zakaj imam tako jezo na beneško lepoto. Benetke imajo le palače in cerkve; hiša priprostega človeka ni naravnost nič. Gola, tesna in temna, ni členjena niti z zidcem, ne s portalčkom, ne s stebričkom, smrdi, kot gnil zob, je slikovita le zaradi svoje zajetje tesnobe, ne kaže niti naj-manjše potrebe za krasoto; ko se potepate, vas ne uteši niti lep profil zida, niti okvir vrat, ki bi vas hotel vabiti; to je vse revno, a brez vsake čednosti. No, teh sto ali dvesto palač, to ni kultura, to je le bogastvo; to ni življenje v krasoti, to je bahaštvo. Pa mi ne recite, da je to zaradi izrednega pomanjkanja prostora; to je zaradi neke posebne zanemarjenosti. Še danes pa je beneški zrak len in nekako demoralizujoč, kajti podpira sanjavo-st in zljavost.

Da, da, to ima svoj čar; potikate se po uli-cah, kot v sanjah; kanali oplakujejo, pri sv. Marku svira godba, dvajset jezikov se spaja v brezkončen šum; vam je pa, kot bi vas ob-je-mala praviljična neresničnost. In nekoč iz-stopite na Lidu; takoj vam zazveni v ušesih zvonec malega tramvaja, zacinglja kolezar, zaslišijo se teplažoča kopita in čar je zlom-ljen: bože, saj v Benetkah ni niti enega žive-ga konja! V resnici, glavni čar Benetk uživata nos in ušesa; težko soparo lagun in izključni šum ljudskih glasov.

popolnoma zmešan in zelo dolgo se nisem mo-gel rešiti tesnobe-ga dojma, da to ni zares, da bo tak-le Lunapark, kjer nameravajo pri-rediti beneško noč. Čakal sem le, da začno brentkati kitare in da bo gondoljer prepeval vsaj tako, kot gospod Schütz. K sreči je gon-doljer tajinstveno molčal in me koncem kon-cev nekrščansko obral, mahaje mi pred očmi z nekakšno tarifo. No, da, ta mož je bil ne-sporno pravi in nenalichen.

Zato vas bo Canal Grande najbrže razočar-al. Nekateri pripovedujejo bajke o imenit-nosti njegovih palač, in drugi o melanholiji njihovega umiranja; jaz sem v glavnem tu našel nekako, precej slabo gotiko, ki je pri-nesla benečanskim nobilom le one proslule »kamenite čipke«, s katerimi so oblačili svo-je fasade, kot z naprsnico. Zalibog nimam smisla za arhitekturno posamenterijo in za vso to trgovsko kramarjstvo starih Benetk. Sem so neprestano kaj vozili: grške stebre, orien-talske skorje, perzijske preproge, bizantinske uplve, brokat, gotiko, renesanco; vse je pri-šlo prav tem kupcem, samo da je bilo dovolj paradno. In sedaj le poglejte benečansko re-nesanso, ki na vsem lepem začenja koj s ko-rintskim redom, z balustradami, balkoni in marmorjem in z vsem bahatim štukaterstvom. Ničesar niso tu izmislili, razen recimo otvor-jeno loggio v sredi pročelja, kar je sicer le-po, a za dobro arhitekturo vendar-le premalo. Samo v nečem imajo Benetke svoj lastni ta-lent, da postanejo baročne. Njihov orientali-zem, njihova dekorativna gotika, njih težka renesanca to vse jim je bil predpogoj, da bi

oblikoslovje in opisna geometrija: Anton Sever; grafika: Hinko Šmrekar; fotografijo: Fran Vesel; usnjerez in umetn. knjigovodstvo: Drago Vahtar; umetn. zgodovina: Davorin Volavšek.

Umetniška šola »Probadec« v Ljubljani.

Sokolstvo.

Češka narodna socialistična stranka in Sokolstvo.

Za časa vsesokolskega zleta v Pragi se je istolam tudi vršil sestanek telovadskih organizacij češkoslovaške socialistične stranke (nacionalnih socialistov). Med neprijatelji Sokolstva je zavlada velika radost, češ da se ustvarja nova protislovaška organizacija. Toda brat Klofač je hitro razbil njihove zlobne nakane. On sam kot predsednik tega sestanka je izjavil, da ta akcija češkoslovaške socialistične stranke (U. T. S.) ni naperjena proti Sokolu, marveč da hoče samo združiti vse obstoječe telovadske organizacije, ki so se izjavile za partijski program. Te organizacije so bile doslej sportske, biciklistične, strelske in turistične. Stranka pa hoče omogočiti širokim slojem naroda, da se morejo po napornem dnevnem delu posvetiti telesni odgoji, ki edina more biti temelj zdravega naroda. U. T. S. bo negovala telovadbo tudi radi tega, ker telovadba ne gre za rekordi, marveč hoče, da vsi sportu idejo. Zato je, da se ta nakana še bolje razume, brat Klofač v »Češkem Slovu« napisal članek, v katerem je izjavil, da se sestanek U. T. S. vrši za časa vsesokolskega zleta baš zato, da se vsem pokaže, da se češkoslovaška socialistična stranka s svojim delom in idejo popolnoma krije s Sokolstvom, da pa bode tudi organizatorično delovala v najozjem stiku s C. O. S. K telesni odgoji naj se prilegajo najširši sloji naroda, ker to je prvi pogoj razvoja naroda in države. Radi tega bodo tudi naprosili Češko Obec Sokolstvo, da jih podpira s svojim nasvetom in da pošlje svoje instruktore, ki naj usmerijo dolgo delavcev, ki ne morejo posegati sokolskih telovadnic, v duhu Tyrševih idej. Delovanje brata Klofača gre za tem, da gre med narod in da ga sokolski odgoji, torej da deluje na ojačanju Sokolstva. On hoče, da naj bo vsak poedinec Sokol, zato tudi zaključuje svoj članek z besedami: »Kdor more, naj takoj vstopi v Sokola.«

Izvanreden uspeh praškega zleta. Osmi zlet v Pragi je pokazal izvanreden finanjski rezultat. Posamezni odbori delajo s polno paro, da zaključijo svoje posle in referirajo glavnemu odboru. Vendar je toliko že sedaj gotovo, da je v finančnem pogledu uspeh zelo povoljen, a to v glavnem radi tega, ker je bila režija in administrativno delo izvršeno od Sokolstva brezplačno. Za vstopnice so izkupili 10.800.000 Kč. Osnovni garancijski fond 3.400.000 Kč bo ostal nedotaknjen. Bodoči zlet bo skoraj gotovo leta 1932, ob priliki sedemdesetletnice ustanovitve Sokolstva in 50letnice prvega zleta.

Sport.

Italijanski maratonski tek se je vršil v Turinu in je imel sledeči rezultat: 1. Ferris (Anglija) v 2:48:02, — 2. Mariol (Belgija) v 2:53:39 — 3. pa Malvicini (Italija) v 2:55:36.

Nov svetveni rekord v plavanju je postavil Orne Borg, ki je v Stockholmu preplaval 400 jardov v 4:27.

Iz mednarodnega ringa. Jack Sharkey, ki je pred kratkim porazil črnca Harry Willsa, je pozval novega boksaškega svetovnega prvaka Tunney na boksmatch. — Francoz Rou-tis je premagal po točkah eks-prvaka lahke teže Benno Leonarda. — Newjorska bokser-ska komisija je sklenila z ozirom na to, da je bilo v zadnjem času mnogo bojev prekinjenih radi foullov, da suspendira vsakega bokserja, ki zadaja protipravilne udarce, za 30 dni, v težjih slučajih pa za 60 dni.

Sportna palača v Pragi. V Pragi (Smíchov) bodo začeli graditi prihodno pomlad veliko sportno palačo, ki bo veljala 15 milijonov Kč, otvorena pa bo v jeseni 1928. Dolga bo 110 metrov, široka pa 50 metrov. Najprej bodo otvorili drsališče v izmeri 64 x 30, ki bo obdano amfiteatralno od tribun, kjer bo prostora za 5000 ljudi. Služilo bo tudi za hokej na ledu, po leti se bo pa spremenilo v plavalni bazin. Razun tega se bo pa ta prostor po odstranitvi vode uporabljal za tekoatlet-ske tekme in tenis. Po možnosti se bo zgradilo tudi dirkališče s 110 m dolgo in 5 m široko progo. V protoru pod tribunami pa bodo lokali za klube, sportne šole itd.

Prav amerikansko — če je le res. Amerikanci dolže boksaškega eks-prvaka Demp-seya, da je stavil velike svote na svoja nasprotnika Tunneya. Trdijo, da je bil Demp-sey zelo zadovoljen, ko je zmagal Tenney, ker je na ta način zaslužil velikansko svoto, kar je tudi verjetno, ker so stale stave 3 : 1 v prid Dempseyu.

Ogrska — dežela najboljših metaleev diska. Kakor v drugih sportnih panogah, so Ogrji tudi v metu diska mojstri. Stejejo namreč kar 10 atletov, ki so vrgli disk nad 40 m daleč, in sicer: Marvalič 45,71 m, Toldi 44,64, Egri 44,0, Negős 43,77, Donogan 42,90, Mol-nar 42,85, Non 42,71, Daranyi 41,77, Eördög 41,52, Hahn 40,885. Tudi naš Ambrozj, jugo-slovanski rekorder v metu diska, je po roj-stvu Oger.

Zakaj Tilden ni postal profesional. William Tilden je izjavil, da se radi tega ni pridružil Pylejevi profesionalni trupi, ker hoče prihodnje leto pri ameriškkih moštstvih izvojevati revanšni match proti Lacosti.

Lahkoatletski miting SK Jadrani, ki se radi slabega vremena ni mogel vršiti pretečeno soboto 30. oktobra, se vrši danes v soboto ob 15. uri na igrišču SK Ilirije. Spored in jury mitinga je ista kakor je že bila objavljena svoječasno.

Naši izseljenci v južni Ameriki.

Znano je, da se nahaja mnogo naših izseljencev v Južni Ameriki, kamor se naši ljudje izseljujejo bolj pogosto zlasti po vojni, odkar jim je Severna Amerika zaprta. Nekateri naši izseljenci so si v Južni Ameriki pridobili ugleden položaj in imajo ponekod tudi lastne vplivne organizacije. V tem oziru prednjačijo naši rojaki v Argentini, kjer izdajajo v Buenos Aires lasten slovenski list »Gospodarstvo«. Naši izseljenci v Južni Ameriki bi vsakakor zaslužili večjo pozornost naše vlade, kakor jo pa uživajo sedaj. O izseljencih v Južni Ameriki prinaša »Obzor« daljši pregledni članek, iz katerega posnemamo:

V Uruguayu je manjše število naših izseljencev. Lansko leto se je izselilo v Uruguayu 211 oseb, v domovino pa se jih vrnilo 14. Naših ljudi je v Uruguayu okrog 2000 in so večinoma v glavnem mestu Montevideu. Ponekod se bavijo z ribištvo, le manjši del pa se peča s poljedelstvom. V Montevideu imajo klub »Trst«, ki je bil preje odsek Jugoslovanske Narodne Obrane, povojni naseljenici pa so osnovali neko hrvaško društvo s političnim programom.

V Centralni Ameriki, to je v državah Guatemala, Costa Rica, Nicaragua, San Salvador in Panama, je okrog 1500 naših izseljencev, ki se bavijo večinoma s poljedelstvom, manjši del pa se bavi s trgovino. Največ jih je v Guatemali, kjer je nameščen tudi naš konzul. Mnogo naših rojakov je tudi v Hondurasu, dočim so ostali posejani po vsej Centralni Ameriki in niso naseljeni v skupinah. Izseljeniška statistika nima nikakih podatkov za Centralno Ameriko.

V Paragvaju živi preko 2000 Jugoslovancev, na reki Paraguay pa je več sto naših mornarjev. V glavnem mestu Paragvaju Asuncionu je naša največja naselbina in uživa velik ugled pri tamkajšnjih oblastih. V Asuncionu se bavijo naši izseljenci s trgovino in imajo dvoje društev: Odsek Jugoslovanske Narodne Obrane »Primorac« in »Jugoslovansko podporno društvo«. V notranjosti države se pečajo naši izseljenci s poljedelstvom. Posebno goje na velikih plantažah »verbo matos«, neke vrste čaj, ki je eden glavnih izvoznih produktov Paragvaja.

V Venezueli, Columbiji in Guaryani je le malo število naših rojakov, ki so se priselili iz sosednih južnoameriških držav ali pa so dezerterirali z nekdanjih avstro-ogrskih ladj. Nekateri posamezniki v Venezueli in Columbiji so zelo ugledni in bogati trgovci. Tako je v mestu Carrocas neki Jugoslovanc iz Brača lastnik izvozne trdnice s kakaom.

Na Kubi je nekaj naših rojakov, ki so se priselili največ z namenom, da se vlihotapijo v Združene države. Ti izseljenci zelo trpe, ker ni na Kubi nikakega dela zanje in se je tam nabrala že velika množica, ki se želi vlihotapati v Združene države. Naši ljudje ne morejo radi tropske klime konkurirati tamkajšnjemu prebivalstvu niti pri trgatvi slakornega trsta, ki je edini zaslužek na Kubi, v sladkornih tovarnah pa zahtevajo znanje španskega jezika.

V republik Chile živi krog 10 tisoč naših izseljencev in so naseljeni ponekod v močnejših skupinah, kakor v Punta-Arenas (okrog 3000) in v Antofagosti (okrog 2500). Večje so tudi naselbine v Santiagu, glavnem mestu republike in trgovskem ter industrijskem središču južnega Pacifika ter v Taltalu, Tocopilli kakor tudi v glavnih pristaniščih za izvoz soli. V vseh teh mestih imajo naši izseljenci svoja prosvetna in kulturna društva ter klube. Imajo tudi lastno banko »Jugoslovansko banko v Chile« in zavarovalno družbo »La Yougoslava«.

V Chile so dosegli naši izseljenci največje uspehe in to ne morda radi tega, kakor mislijo nekateri, da so tam ugodne prilike za doseg bogatstva, nego so blagostanje dosegli le taki posamezniki ter delniške družbe, ki bi tudi drugje dosegli uspehe.

V nasprotju od ostalih izseljeniških držav ni med našimi izseljenci v Chile navadnih delavcev, razen nekaterih na jugu republike. Skoro vsi izseljenci v Chile so industrijalci, trgovci in uradniki in so se povetini priselili iz Dalmacije.

Lansko leto se je izselilo iz naše države 360 oseb v Chile, vrnilo se pa v domovino 4 osebe. Tako se je priselilo v Chile tudi večje število naših rojakov iz sosedne Argentini.

V republik Peru je nekoliko stotin Jugoslovancev, večinoma Dubrovčanov, Bračanov in Primorcev, v najnovjšem času pa se je priselilo mnogo Istrancev izpod italijanske oblasti.

V glavnem se naši ljudje bavijo s trgovino, ali pa so rudarji in zidarji. Mnogi med njimi so si pridobili znatno imetje, v splošnem pa imajo ugleden socialen položaj. Mnogi naši izseljenci v Peru so bili člani Jugoslovanske Narodne Obrane in so z velikimi vesotami prispevali k osvoboditvenemu pokretu za časa vojne in mirovne konference. Večje naše naselbine v Peru so v Limi, Cakao, Huanaco in Cere di Pasco.

Gospodarstvo.

NAŠA POSTNA HRANILNICA.

Z zakonom od 30. novembra 1921 je bil položen temelj poštni hranilnici za celo državo, da si je čekovni promet obstojal v Sloveniji in Bosni že od početka nove države. Vodstvo zavoda je v rokah direktorja poštnih hranilnic, kateremu so podrejeni tudi direktorji poštnih čekovnih zavodov v posameznih provincah (Pravilnik od 20. novembra 1922, št. 1430). Poštni hranilnici je dodan nadzorstveni svet (Pravilnik od 15. julija 1922, št. 1430). Člani nadzorstva (šest po številu) prejemajo za prisotstvo na sejah nagrade, razen tega pa še 1% letnega čistega dobička. Uradništvo poštnih hranilnic in ček. zavodov dobi 5% od letnega čistega dobička.

Poštna hranilnica nalaga denar, ki mu priteka in mu ni potreben za vzdrževanje prometa, in sicer: 6. definitivno: a) nakupovanjem drž. papirjev ali drugih pupilarnih varnih papirjev, b) s pridobivanjem nepremičnin.

2. Provizorno: a) z nalaganjem na tekoči račun pri dobro fundiranih zadržnih in nezadržnih denarnih zavodih, b) z lombardiranjem vrednostnih papirjev (razun delnice), c) z eskontiranjem vrednostnih papirjev in njih kuponov, d) s kupovanjem deviz. (Člen 34. zakona od 30. novembra 1921).

Glede nalaganja v tekočem računu pri denarnih zavodih je določeno po čl. 15 pravilnika od 1. marca 1923, da je za maksimum onega, kar se dodeli posameznemu zavodu na tekoči račun merodajni sledeči ključ:

Denarnim zavodom z 2 do 10 milijonov glavnice plus bilančne rezerve se sme dodeliti do 30%, zavodom z 10 do 20 milijonov 40%, z 20 milijonov in več pa 50 odstotkov celokupne svote glavnice in bilančne rezerve posameznega zavoda.

Računski sklep poštnih hranilnic za leto 1925 prikazuje sledečo sliko:

Aktiva:	
Gotovina v blagajni	66.452.964,48
Naloženo po žiro računu pri Narodni banki	58.000.318,48
Dolžniki: v tekočem računu	316.736.057,54
Lombardna posojila	12.134.050,—
Razni	5.665.825,68
Vrednostni papirji: lastni:	8.716.080,89
Rezervni fond	4.568.767,92
Imobilije	37.391.992,—
Inventar	5.328.548,97
Depots	470.936.917,04
Transitorna aktiva	3.768.054,62
Svota: Din	989.694.572,62
Pasiva:	
Vloge: Hranilne vlogé	2.105.746,38
Čekovne vlogé	348.196.021,77
Likvidirane nedvignjene hranilne vlogé	13.929,72
Likvidirane nedvignjene čekovne vlogé	96.847.831,89
Upniki po tek. računu	16.532.696,76
Rezervni fond	10.640.923,78
Depots	470.936.917,04
Fond za pokritje kurzne razlike vredn. papirjev	3.871.668,11
Razna pasiva	3.000.000,—
Transitorna pasiva: Prehodne obresti	190.751,08
Prehodne pozicije	3.758.379,23
Dobiček	33.659.712,37
Svota: Din	989.694.572,62

Račun izgube in dobička iz leta 1925. Izdatki: Obresti 2.719.993,67. Plače in draginske doklade osobju: 6.939.132,42 — upravnih stroški 2.190.319,31; Odpisi: 2 milijona 645.293,07; dobiček 33.659.712,37; navedeni dobiček se porazdeli: 1% nagrade nadzorstvenemu svetu 336.597,12; 5% nagrade osobju hranilnic 1.682.985,61; 1% naučenemu ministru 336.597,12; dotalcija rezervnega fonda 9.359.076,22; oddaja državni blagajni kot dobiček poštno uprave 21.944.456,30. — Skupno Din 48.154.450,84.

Prejмки: Obresti 24.512.916,20; provizije 3.550.498,53; pristojbine 3.121.031,49; dohodki imobilij 1.068.701,54; dohodki vrednostnih papirjev 14.741.400,15; razni 1.129.902,93, skupaj Din 48.154.450,84.

Državna poštna hranilnica se je v kratkem času obstoja jako razvila. Njen razvoj pa bo zavzel v bodočnosti še znatno večje dimenzije, ko se ta institucija udomači v srbskem delu države, kjer je bila doslej nepoznana.

Delokrog banke je širok. Kakor iz spredaj navedenih števil iz rač. zaključka razvidno, je nalagala poštna hranilnica svoje razpoložljive novce največ pri denarnih zavodih. Koncem leta 1925 so te uloge v kontokorentu znašale čez 316 milijonov, dočim je imetje v žirokontu pri Narodni banki znašalo le 58 milijonov. To razmerje se nam zdi nezdravo, ker pri današnjih razmerah take svote pri denarnih zavodih niso vedno zadosti likvidne. Po našem mišljenju je stvar previdnosti, da se drži več denarja v giro-računu pri Narodni banki, ako bo tudi vsled tega dobiček hranilnice manjši. Iz nesrečnih slučajev iz zadnje dobe pri Avstrijski poštni hranilnici se moremo učiti, da je nalaganje novca v kontokorentu pri privatnih denarnih zavodih vzlic vsem navideznim kvartelam včasih vendarle riskantno.

Če je imela naša poštna hranilnica že kake izgube iz nalaganja v kontokorentu pri privatnih denarnih zavodih ali ne, ne vemo. Pri sedanjih razmerah na denarnem trgu, ko se pojavljajo krize celo v velikih denarnih zavodih, taka izguba za Pošno hranilnico ni popolnoma izključena.

Avstrijska poštna hranilnica se je sedaj vsled nastalih izgub v kontokorentu reformirala ter poslej ne bo več dajala na razpolago svojih zaupanih kapitalij privatnim bankam. Mislim, da bi bilo na mestu, da bi tudi naša poštna hranilnica kontokorentne vloge pri denarnih zavodih restringirala in s časoma to poslovanje popolnoma ukinila. Zaslužek bo sicer mnogo manji, ali to nič ne dene, ker končno ni to glavna naloga tega državnega zavoda, ampak čekovni in virmanški promet.

Glede tantijem nadzorstvenemu svetu in pa hranilničnemu osobju bi pripomnili, da je nadzorstvo (6 članov) poleg honorarja za vsako sejo dobilo še tantijeme v iznosu 336.000 dinarjev. Zdi se nam, da je to delo bogato plačano in bi se ti funkcionarji lahko tudi z manjim zadovoljili.

Glasm računna zgube in dobička so znašali redni prejemki osobja v l. 1925 okroglo 6.939.000 Din; nagrade iz dobička (5%) še nadaljnji 1.682.000 Din. Potemtakem so znašale nagrade eno četrtino rednih prejemkov.

Uradništvo, ki je v obče slabo plačano, se od teh nagrad ne bo odedilo, ali zdi se nam inkonsekventno od strani državne uprave, da so uvedene v nekaterih strokah uprave redne nagrade, v drugih pa ne in se goji tako sistematično nezadovoljstvo in zavist.

MEDNARODNI PRAZNIK VARČEVANJA.

Leta 1924 so zborovale v Milanu hranilnice iz vseh naprednih držav ter sklenile, da se 1. oktober vsakega leta praznuje kot praznik varčevanja in na ta način vsestransko propagira misel varčevanja.

Ta dan propagande za varčevanje naj bi v narodih oživel po vojni pozabljen misel, da vodi k blagostanju in obnovljenju človeške družbe delo in varčevanje, da je ustvarjajoči element napredka, kulture in blaginje v družini, občini in državi delo, združeno z varčevanjem in požrtvovalnostjo za skupnost.

Mi smo ta mednarodni praznik varčevanja letos in lansko leto prezrli. To ni prav, kajti tudi mi moramo utrjevati zmisel za varčevanje. Pa še kako!

Poglejmo! Statistika nam pokazuje, koliko se pri nas potroši za pijačo, koliko za kladivo, za prazno veseljačenje, za kino, se mladina sistematično pokvarja itd. Milijoni ljudskega premoženja se tako uničujejo za prazen nič.

Ne pravim, da bi se moralo ztrati vse, kar nam je prinesla novodobna civilizacija in da bi se morali odreči vsakemu užitku, zahtevamo pa s polnim pravom, da se mora novodobni človek v tem pogledu disciplinirati. Pijančevanje je pri nas zavzelo strahovite dimenzije. Ne glede na fizično škodo za posameznika je alkoholizem izvor premnogih zločinov, spolnih ekcesov in uničevalce družinskega življenja. Moderno veseljačenje po kinomatografih! Mlad fant in mlada deklica po mestih ne moreta živeti brez kina. Če ni za kruh, za moderno obleko in za kino pa mora biti. To je razsipnost, prazno zapravljanje denarja in uničevanje morale.

To uživanje in način življenja v mestih, ki se je na globoko in široko razpaslo, to geslo, da vse, kar imaš, poženi danes in ne misliš na jutri in ne na starost, je najopasnejši znak sedajne dobe.

Naši slovenski predniki iz polpretekle dobe niso bili taki in hvala Bogu je še velika večina našega mestnega in podeželskega ljudstva še neokuzena od te moderne lahkomi-selnosti in razbrzdanosti. To je tolažljivo!

Ali prav zato, da se ta novodobna miselnost in način življenja manjšine ne razširi na še zdravo večino, prav zato treba od časa do časa na propagandističen način vplivati, da se vzbuja v narodu spoznanje, da je temelj narodovega blagostanja treznost, marljivost, delo in varnost.

Finančni minister češkoslovaški dr. Karel Engliš je obelodanil v »Venkov« ob letošnjem mednarodnem prazniku varčevanja razpravo, katere sklep se glasi: »Za današnje stopnje blagostanja in kulture se imamo zahvaliti svojim prednikom, ki so več pridobili nego potrošili, ki so mnogo delali, a bili skromni. Primerjaj vsak svoje življenje z življenjem svojega očeta in svoje matere. Pehanje za zabavo, uživanjem in zapravljanjem se je zajedlo kakor kuga na široko in globoko, a ni rešitve drugje, kakor v delu in varčevanju.«

Z besedami tega znamenitega češkega znanstvenika bi lahko zaključili naše opozorilo na mednarodni praznik varčevanja, a ne moremo si kaj, da bi ne opomnili, da imamo tudi mi mali Slovenci nekaj, kar bi mogli za propagando ob mednarodnem prazniku varčevanja pokazati.

Poglejmo delo Kranjske hranilnice. Požrtvovalno pospeševanje varčevanja skozi eno stoletje je narodu ustvarilo na milijone prihrankov in obresti, poleg tega za ustvarilo za obči blagor dežele celo vrsto humanitarnih naprav. V naši Ljubljani in po drugih mestih, trgih in vaseh vidimo ponosne stavbe. Čigave so? Sezidale so jih sicer banke, hranilnice in posojilnice, ali koncem koncev so to prihranki ljudstva, ki jih je s svojim varčevanjem omogočilo.

Ako ima naš narod vkljub sedajnim težkim časom vendar v svojih hranilnicah in posojilnicah nekaj novca, je to edino mogoče zato, ker so naši predniki kakor tudi sedajna generacija v obče skromno živeli in varčevali. Veliki organizatorji našega denarnega združenstva, kakor dr. Jos. Vošnjak in dr. Krek bi bili kakor glasniki v puščavi, da niso naši ljudje imeli smisla za varčevanje.

Poglejmo naše čiste kmečke domove, raznovrstne zadružne produktivne naprave, gladke ceste in občinska pota, tudi to so spomeniki lihega, udanega dela in varčevanja.

Zato pa mislim, da bi vsako leto enkrat, to je 31. oktobra, kakor drugod, praznovali propagandni dan za varčevanje; prvič, da napravimo pregled vsega, kar je narod ustvaril z varčevanjem, na drugo stran pa, da bi pobijali vse pojave, ki so znaki lahkomi-selnosti in zapravljanja.

Načelno važna razsodba. Trgovsko sodišče v Hamburgu je pred kratkim izdalo razsodbo, v kateri je izreklo da mora delodajalec svojemu službencu, ki se je poškodoval pri nogometu, plačati mezdo za čas boleznij in zdravniške stroške. Stvar je sledeča: Neki igralec je dobil pri nogometni tekmi poškodbo na kolenu, radi česar je bil operiran. Delodajalec pa se je branil plačati mezdo in zdravniške stroške, češ, da je uslužbenec sam zakrivil svojo poškodbo in da za to ni primoran, da plača zanj.

Sodišče pa se je postavilo na stališče, da je sport danes tesno zvezan z normalnim življenjem, ker je potreben za zdravje in za odpočitek. Seveda so tudi sporti, ki vsebujejo velike nevarnosti za izvajalca, na pr. skok iz padalnika. Pri boksu zopet je nevarnost odvisna od tega, ali gre boj do skrajnosti, t. j. do popolne nesposobnosti ali pa naj služi samo za telesno vežbo. Kar se tiče specijelno nogometu, ne vsebuje udejevanje v tem sportu še nikake nevarnosti za telo; ugovor,

da šele tekmovalje dveh strank napravi nogomet nevaren, ne velja, ker bi ta sport brez tekmovalja kaj malo koristil. Sicer je pa že v vseh sportnih panogah poskrbelo dolgoletna skušnja za to, da se izvaja sport v mejah, ki kolikor mogoče izključujejo vse izrodke.

BORZE.

Zagreb, dne 10. novembra. Devize: Newyork ček 56.58—56.73, Pariz izplačilo 182 do 184, Praga izplačilo 167.7—168.5, Milan izplačilo 234.6—235.4, Curih izplačilo 1092.75 do 1095.75, Berlin izplačilo 1346.5—1349.5, Dunaj izplačilo 798.48—801.48, Budimpešta 0.07935—0.07965.

Curih, dne 10. novembra. Beograd 9.145, Newyork 518.50, London 25.135, Pariz 16.575, Praga 15.37, Milan 21.60, Berlin 123.10, Dunaj 73.075, Bukarešta 2.89, Sofija 3.75, Budimpešta 0.007265.

To in ono.

LORD DERWAR.

Lord Derwar je radi delicioznih malicioznosti, ki jih zna povedati vedno v najljubeznivejši obliki, splošno priljubljen ter zato vedno za več tednov vnaprej oddan kot slavnostni govornik pri vseh mogočih prilikah.

Nedavno je bil povabljen lord Derwar kot slavnostni govornik na letni zbor kluba perutinarjev. »Res, prav zelo sem vzradočen,«

je dejal med drugim v svojem govoru, »da morem pozdraviti tu toliko dam. Pot k uspehu je polna žen, ki potiskajo svoje može naprej. Pametna žena se pripovedovanju svojega moža vedno smeje. Njegovi dovtipi sicer niso vedno komični, zato je pa gotovo tembolj komičen on sam. Pri mohamedancih dekletke svojega moža pred poroko ne vidi, pri nas pa vidi vidi marsikatera žena svojega moža, po poroki samo še prav redkokdaj.«

POROČILA STA SE, NE DA BI SE BILA KDAJ VIDELE.

Cerkev sv. Roka na Dunaju je bila nabito polna, da so morali zapreti vrata. Pred oltarjem je klečala belooblečena nevesta, poleg nje pa avstrijski oficir. Razloženo je bilo čuti vprašanje duhovnika: »Gospod major Bernau, vprašam vas kot namestnika vašega v Pernambue-u se nahajajočega brata, ali ste trdno odločeni...?« Razloženo se je čul tudi odgovor neveste: »Da.«

Fritz Bernau, nekdanji avstrijski oficir, se je po prevratu izselil ter si ustvaril v Pernambue-u brezskrbno eksistenco. Sedaj je prišel nenadoma do prepričanja, da človeku ni dobro samemu biti, toda najlepše Američanke so se mu dozdevale manj mikavne kot dunajske devojčice in ker ni pustil na Dunaju nobene prijateljice, je naprosil svojega brata, naj mu kaj primernega poišče. Kmalu ga je spravil njegov brat v pismene stike z brhko dunajsko deklico. Tekom časa je narasla korespondenca med Amerikancem in Dunajčanko v debele faskikle in končno je

vprašal Amerikanec gospodično Ilzo Koschut nekega lepega dne, če ne bi hotela postati njegova žena. Ilzi Koschut se je zdelo končno že res nekoliko predolgočasno, da bi dobivala od Amerikanca vedno samo pisma, in pristala je — toda pod pogojem, da se izvrši poroka na Dunaju, še pred njenim odhodom v Ameriko, potom namestnika. Trenutno se nahaja gospa Ilza na parniku, na poti v Ameriko.

: Zunanji znaki dolgega življenja. Neki odlični angleški zdravnik trdi da so dolg trup in kratke noge nepobitni dokazi zato, da bo človek dolgo živel. Dolg trup namreč dokazuje, da so srce, pljuča, jetra i. dr. dobro razvita, in zdrava. Pri normalnem življenju se ne pojavlja tuberkuloza nikdar pri ljudeh z dolgim trupom. Isti zdravnik trdi, da so tudi dolge roke s kratkimi prsti in široke nozdri znaki dolgega življenja. Vendar pa pristavlja, da ti znaki niso tako zanesljivi kot prvo omenjeni.

Strahovit zločin v Berlinu. Iz Berlina poročajo: Te dni so našli v Elsasserstrasse na svetilki neke hiše obošen karton, v katerem je bila glava nekega možkega. Uvedena je bila takoj stroga preiskava, ki pa ni dosegla do sedaj še nobenih rezultatov. Istotako ni mogla policija najti ostalih delov telesa umorjenega neznanca.

Za kratek čas.

Med prijatelji.

— Zadnjič sem dejal svoji ženi nepremiš-

ljeno besedo in nato ni osem dni izpregovorila nobene besede.

> Povej mi vendar to besedo!

Težak zakon.

> Zakon je veriga, tako težka veriga, da jo dostikrat morejo nositi le v trojem.

Obzirnost.

Mož: Pred oltarjem si obljubila, da mi boš pokorna.

Ona: Tedaj se vendar nisem mogla prepričati.

Pietet.

— Zakaj tako zelo višiš na svojem ljubčku?

> Je še spomin od moje pokojne matere.

Otroška.

»Mama, včeraj je staval učitelj vprašanje, pa sta znala samo dva odgovoriti.«

»Ali si bil Ti med njima?«

»Da.«

Mama vsa vesela in ponovno: »Kaj pa je vprašal učitelj?«

»Kdo je šipo ubil?«

Ko je hčerka povila . . .

»Mi nisi-li obljubila, da boš pridna?«

»Da, papa.«

»Ali ti nisem povedal, da bo pela palica, če ne boš pridna?«

»Da, papa. Toda, glej, papači, če jaz nisem ostala zvesta dani besedi, tudi tebi ni treba!«

Rudyard Kipling:

89

Knjiga o džungli.

Bila je temna noč, ko se je iz džungle priplazil Hathi s svojimi sinovi; z rilei so začeli podirati pomole, ki so padali kot trstje, in ljudem, ki so cepali z njih, je zvenelo zamolklo grgranje slonov po ušesih. Tedajci je prilomastila sprednja straža osuplih čet jelenov in je poplavila pašnike in polja; z njimi so prišli divji mrjasci z ostrimi parklji in kar so pustili jeleni, so opustošili mrjasci. Od časa do časa je tulenje volkov pretresalo črede, da so obupno tekale sempatja, pomandrale ječmen in porušile bregove kanalov, po katerih je tekla voda za namakanje polja. Predno je napočil dan, je na eni točki odnjalen pritisk na zunanjo stran kroga. Mesojedi so se umaknili, odprli pot proti jugu in čredo jelenov za čredo je zbežala po njej. Drugi, ki so bili bolj pogumni, so polegali po goščavi, da v prihodnji noči dokončajo jed.

Toda delo je bilo takorekoč dovršeno. Ko so vaščani zjutraj pogledali na polje, so videli, da je bilo vse žito izgubljeno. To je pomenilo zanje smrt, kajti leto za letom so bili tako blizu lakote, kot je bila džungla blizu njih. Ko so nagnali bivole na pašo, je lačna živina doznala, da so jeleni dodobra objedli pašnike; odtavali so v džunglo in odšli dalje s svojimi divjimi tovariši. Ko se je pomračilo, so trije, štirje ponjiji, ki so pripadali vasi, ležali v hlevih z razbitimi glavami. Samo Bagheera je znal zadati take udarce in samo Bagheeri je moglo priti na misel, da je drzno zvelkel mrhovino na ulico.

Tisto noč vaščani niso imeli toliko poguma, da bi na polju zakurili ogenj; radi tega se je podal Hathi s svojimi sinovi pobirat, kar je ostalo; kjer pa pobira Hathi, ni treba nikomur več hoditi tja. Ljudje so sklenili preživljati se do prihodnjega deževja s semenskim žitom, ki so ga imeli v zalogi, nato pa iti služiti, dokler ne bi popravili izgube. Ker pa je trgovec z žitom nameraval povišati ceno žitu, je Hathi s svojimi okli prekopal vogal njegove iz blata zgrajene kočice in razbil veliko pleteno skrinjo, ometano s kravjim gnojem, kjer je imel nakopičeno dragoceno stvar.

Ko so odkrili to izgubo, je prišla vrsta na brahmina, da se oglasi. Melil je k svojim bogovom, a brez odgovora. Dejal je, da je mogoče, da so vaščani nehoti razžalili kakega džungelskega boga, kajti nobenega dvoma ni bilo, da je bila vsa džungla zoper nje. Zaradi tega so poslali po poglavarja najbližjega rodu pastirskih Pendov, prvotnih lastnikov dežele, ki so bili majhni, modri in jako črni loveci, živeči v osrčju džungle. Postregli so Gouda z vsem, kar so imeli in on se je postavljal na eno nogo, z lokom v roki in dvema, tremi ctrovanimi puščicami v laseh, in je deloma plašno, deloma zaničljivo gledal prestrašene vaščane in njihova upuščena polja. Hoteli so od njega izvedeti, ali se njegovi bogovi, to je stari bogovi, srdijo nanje in kaj naj jim žrtvujejo. Goud ni znil besedice, ampak je vzel vejo Karele, trte, ki daje grenak divji sad, in jo je pripel preko tempeljskih vrat pred obličjem strmečega rdečega hinduškega malika. Nato je mahnil z roko proti cesti v Kanhivaro in se vrnil v džunglo, cpazujoč, kako je džungelsko ljudstvo hodilo po njej.

Vedel je, da morejo samo beli ljudje upati, da obrnejo džunglo v stran, kadar se prične gibati.

Ni bilo treba vpraševati, kaj misli. Divja trta bo rastla tam, kjer so častili svojega boga in čim prej se rešijo, tem boljše.

Težko je ljudem odtrgati se od domačega ognjišča. Vaščani so ostali še tako dolgo, dokler jim je ostalo kaj poletnega živeža; skušali so nabirati orehe po džungli, toda sence z žarečimi očmi so jih opazovale in se valjale celo popoldne pred njimi, in ko so preplašeni bežali za zidovje svojih koč, so našli na drevesnih deblih, mimo katerih so prišli komaj pred petimi minutami, skorjo opraskano po udarcu velike šape z ostrimi kremplji. Čim bolj so se oklepali vasi, tem predrznejše so postajale divje živali, ki so skakale in se glasile po pašnikih ob Waingungi. Tudi niso imeli poguma, da bi zakrpali in ometali odzadnje stene hlevov, ki so mejili na džunglo; divji mrjasci so jih pomandrali, za njimi pa so pohitele divje trte z grečavimi koreninami, ki so iztegnile svoje komolce čez novo pridobljeno zemljo, za trto pa se je prikošatila bujna trava. Neoznjeni moški so najprej pobegnili in raznesli blizu in daleč glas, da je vas izgubljena. Kdo se more bojevati zoper džunglo, so dejali, ali zoper džungelske bogove, ko je celo vaška nacočarka zapustila svoje luknjo pod ploščadjo pod drevesom? Njihova majhna trgovina z zunanjim svetom se je skrčila, ko je bilo vedno manj in slabših stez preko odprte pokračno trobenje Hathijsa in njegovih sinov jih ni več strašilo. Pobrali so žito na tleh in seme v zemlji. Zunanja polja so že izgubljala svoje lice in bil je čas, da se predaje milosrčnosti Angležev v Kanhiwari.

Prijetno domače delo

z zamčenim dnevnim zaslužkom Din 40—60

po sposobnosti skozi celo leto, dobi vsak kupec po vsem svetu patentiranega ŠVEDSKEGA PLETILNEGA STROJA

Favorit

Delo je lahko in enostavno ter je vseeno, kje stanujete. — Automatični brzopletilni stroj „FAVORIT“ velja, plačan takoj v gotovini Din 3000.—, prodaja se pa tudi na ugodne obroke.

Zahtevajte natančnejša pismena pojasnila pod šifro „FAVORIT“

Rudolf Mosse, Zagreb, Gajeva 1.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

— ZAHTEVAJTE PONUDBO! —

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroj so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Od dobrega najboljšje je švicarski pletilni stroj „DUBIED“

Mali oglasi.

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—.

Kontoristinja

z večletno pisarniško prakso išče mesta pri kakem večjem podjetju. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Marljivac.«

PREMOG - ČERIN

Wolfova 1/II. - Telef. 50.

Gospod

trgovsko naobražen, zanesljiv, kateri ima večletno pisarniško prakso išče primernega mesta najraje v Ljubljani. Službo lahko nastopi takoj. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Zanesljivec.«

Odda se

lepa, zračna meblovana soba gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. o. o. v Ljubljani.

Gospodinja

išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovcu z dvema ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Dobra gospodinja.«

+

Tužnim srcem naznanjam, da je Vsemogočni poklical k sebi med svoje kritelce našo nadvse ljubljeno

Nandko

danes, dne 9. I. m. ob 11 dop. po težki, mučni bolezni v cvetu mladosti 10 let. Pogreb bo v četrtek 11. I. m. ob treh popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 10. novembra 1926.

Helena Svetek s hčerko.

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA

SIMON OREGORČEVA UL.

se priporoča

↓

Za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del

Uprava „NARODNEGA DNEVNIKA“ prodaja

MAKULATURNI PAPIR

kg Din 4-50